

รายวิชาประวัติศาสตร์

รหัสวิชา สด๒๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง สิ่งจักสานจากไม้ไผ่

ครูผู้สอน ครูสุดารัตน์ จันทะแจ่ม

ครูอริษา แก้วไทรหงวน

เรื่อง

สิ่งจักสานจากไม้ไผ่

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความสำคัญของภูมิปัญญาด้านสิ่งจักสานจากไม้ไผ่ได้
๒. ยกตัวอย่างการนำไม้ไผ่มาจักสานเป็นสิ่งของเครื่องใช้ได้

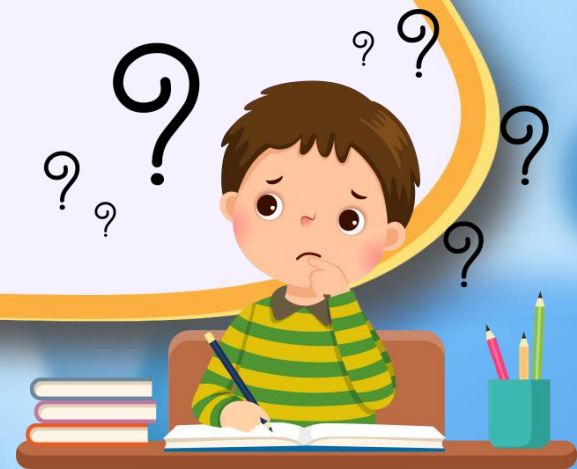

คำถาม

ทำไมคนในอดีตจึงนำไม้ไผ่
มาจักสานเป็นสิ่งของเครื่องใช้

สิ่งจักสานจากไม้ไผ่

เพราะ ไม้ไผ่หาง่าย เป็นวัสดุจากธรรมชาติที่มี
ในท้องถิ่น และยังไม่มีวัสดุอื่น ๆ มาใช้ผลิตแทน

สิ่งจักสานจากไม้ไผ่

ไม้ไผ่ เป็นพืชที่ขึ้นได้ทั่วประเทศไทย
มีความทนทาน ไม้แตกหักง่าย

สิ่งจักสานจากไม้ไผ่

คนในอดีตนำไม้ไผ่มาใช้ประโยชน์ เช่น สร้างที่อยู่อาศัย
จักสานเป็นเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ

สิ่งจักสานจากไม้ไผ่

เครื่องจักสานเป็นเครื่องใช้ของคนไทย ที่มีใช้กันทั่วไป
แทบทุกครัวเรือนมาตั้งแต่สมัยโบราณ

สิ่งจักสานจากไม้ไผ่

นอกจากจะสานเป็นภาชนะต่าง ๆ แล้ว
ยังสานเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตรประจำวัน
อีกมากมายหลายชนิด

สิ่งจักสานจากไม้ไผ่

การทำเครื่องจักสานจะต้องนำวัตถุดิบมาแปรรูป
ให้เป็นเส้นตอก

สิ่งจักสานจากไม้ไผ่

เครื่องจักสานเป็นศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของไทย
ที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของคนไทยมาช้านาน

สิ่งจักสานจากไม้ไผ่

เกิดจากความคิดสร้างสรรค์และภูมิปัญญาของคนไทย
สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตความเป็นอยู่
ของคนไทย จากอดีตสืบมาจนปัจจุบัน

คำถาม

กระติบข้าว

เป็นภูมิปัญญาไทย
หรือไม่อย่างไร

สิ่งจักสานจากไม้ไผ่

ถือเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในภาคอีสาน

เพราะ นิยมรับประทานข้าวเหนียว จึงได้ทำภาชนะ

ใส่ข้าวเหนียว

สิ่งจักสานจากไม้ไผ่

มีการนำวัสดุธรรมชาติ คือ ไม้ไผ่มาสานเป็นภาชนะ
เพื่อใส่ข้าวเหนียว เรียกว่า กระจตบข้าว

สิ่งจักสานจากไม้ไผ่

ชั้นในสุดสานด้วยตอก
ให้มีความห่างกันเล็กน้อย
ให้ไอน้ำระเหยออกจากข้าว
ไปสู่ช่องว่างภายในกระบุง

สิ่งจักสานจากไม้ไผ่

ส่วนชั้นนอกสุดจะสาน
ด้วยตอกให้มีความชิด
หนาแน่นกว่า เพื่อกักเก็บ
ความร้อนไว้

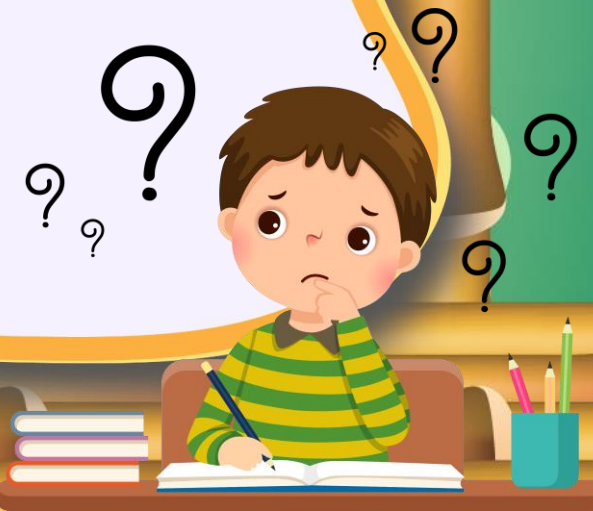
ไอน้ำที่มีความร้อนอยู่ภายในช่องว่าง จะช่วยทำให้ข้าวเหนียว
ยังคงความร้อนไว้ได้นาน

กิจกรรม

นักเรียนแต่ละคนยกตัวอย่างสิ่งของ
ที่ทำมาจากไม้ไผ่ แต่ละคนจะไม่ซ้ำกัน

วีดิทัศน์

เรื่อง สืบสาน ส่งเสริมภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
เครื่องจักสานไม้ไผ่

Made With
VivaVideo

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

จาก สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์

เรื่อง สืบสาน ส่งเสริมภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

เครื่องจักสานไม้ไผ่

วันที่สืบค้น ๒๖ ม.ค. ๒๕๖๔

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=o&FEDmWn๒YM>

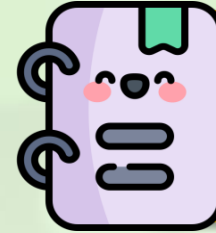

กระบุง

ใช้สำหรับใส่ข้าว
เมล็ดพืชและใส่ของอื่น ๆ

ข้อง

เป็นเครื่องมือใช้สำหรับใส่
ปลา ปู กุ้ง หอย กบ เขียด
ภาษาอีสานเรียกว่า **ข้อง**

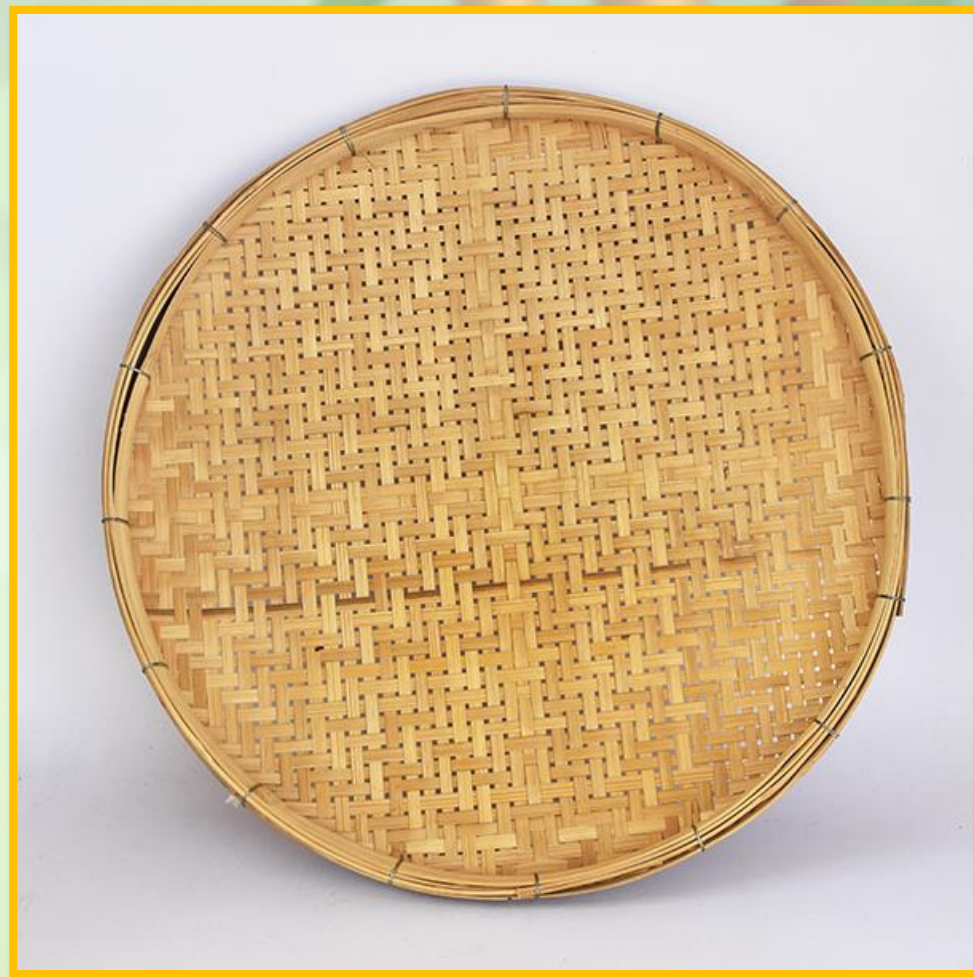

พัด

ใช้สำหรับโบกพัดร่างกาย
ให้คลายจากความร้อน

ตะกร้า

กระด้ง

ชะลอม

กระจาด

เปลนอน

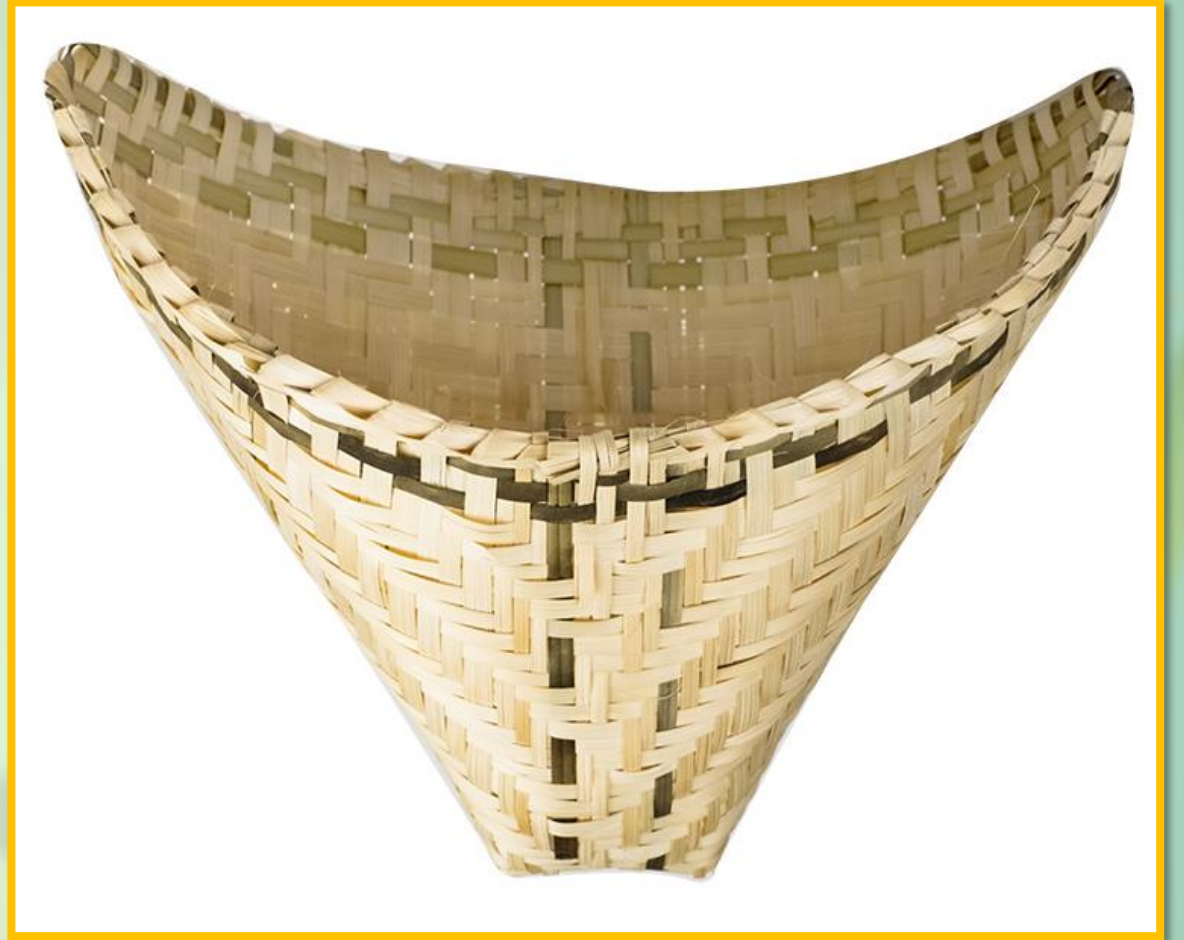

หมวก

มวยนึ่งข้าวเหนียว

หวดนึ่งข้าวเหนียว

คำถาม

นอกจากนี้แล้ว

ยังมีอะไรอีกบ้าง

ที่สามารถนำมาจกสานได้

สิ่งจักสานจากไม้ไผ่

ย่านลิเภา

นำมาทำกระเป๋า

สิ่งจักสานจากไม้ไผ่

ต้นกก

นำมาทำเสื่อ

ใบงานที่ ๓

เรื่อง สิ่งจักสาน

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

ใบงานที่ ๓ เรื่อง สิ่งจักสาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ภูมิปัญญาไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง สิ่งจักสานจากไม้ไผ่
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง : ให้สำรวจว่าไม้ไผ่นำมาผลิตเป็นอะไรได้บ้าง โดยวาดภาพประกอบและตอบคำถามให้ถูกต้อง

A large empty rectangular box for drawing and writing.

๑. ไม้ไผ่นำมาจักสานอะไรได้บ้าง

.....
.....
.....

๒. เพราะเหตุใดคนในท้องถิ่นจึงเลือกไม้ไผ่มาผลิตเป็นสิ่งของเครื่องใช้

.....
.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

กิจกรรมของปลายทางในวันนี้

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

ให้สำรวจว่าไม้ไผ่นำมาผลิตเป็นอะไร
ได้บ้าง โดยวาดภาพประกอบและตอบ
คำถามให้ถูกต้อง

คำชี้แจงกิจกรรมครู

๑. แจกใบงานที่ ๓ เรื่อง สิ่งจักสาน
๒. เดินดูนักเรียนในชั้นเรียนคอยให้คำแนะนำนักเรียน

ใบงานที่ ๓

เรื่อง สิ่งจักสาน

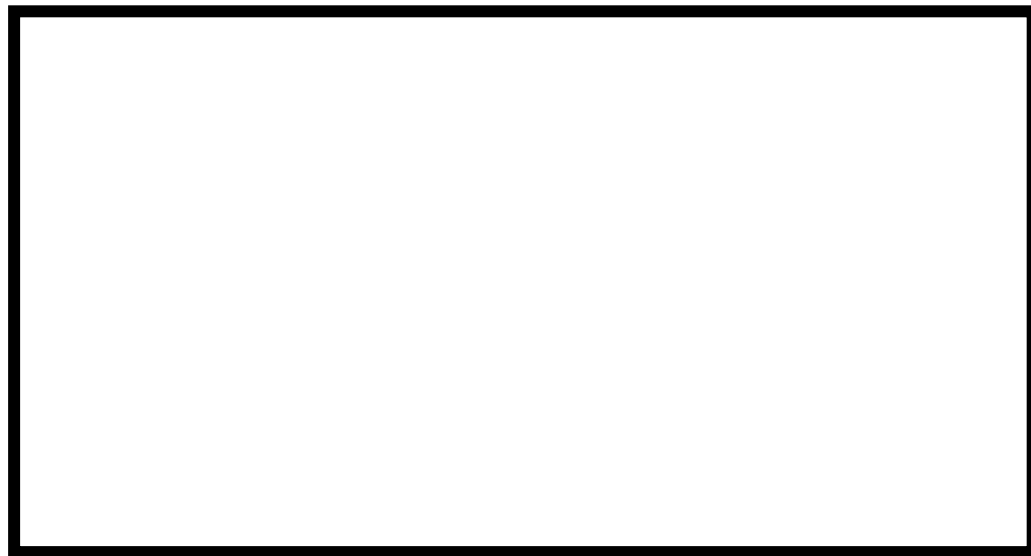
๑. ไม้ไผ่นำมาจักสานอะไรได้บ้าง

.....

.....

.....

๒. เพราะเหตุใดคนในท้องถิ่นจึงเลือกไม้ไผ่มาผลิตเป็นสิ่งของ
เครื่องใช้

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๓

เรื่อง สิ่งจักสาน

๑. ไม้ไผ่นำมาจักสานอะไรได้บ้าง

ชะลอม ข้องใส่ปลา ตะกร้า

.....

.....

.....

๒. เพราะเหตุใดคนในท้องถิ่นจึงเลือกไม้ไผ่มาผลิตเป็นสิ่งของ
เครื่องใช้

เพราะ ไม้ไผ่เป็นวัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น มีความทนทาน.....

ไม้แตกหักง่าย.....

สรุปบทเรียน

เครื่องจักสานเป็นศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน
ของไทยเกิดจากความคิดสร้างสรรค์และภูมิปัญญา
ของคนไทย สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิต
ความเป็นอยู่ของคนไทย

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การทอผ้า

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การทอผ้า

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

